



שו"ת מנחת אשר – דיני גירות

שליט"א R. Asher Weiss

שו"ת מנחת אשר ח"א, סי' מ"ט

1. שו"ת מנחת אשר א: מט

בדבר הפולמוס שהתעורר בקהילה בנוגע לנכרי שבא להתגייר ואף שביה"ד השתכנע בכנות כוונתו להתגייר ולחסות תחת כנפי השכינה, חלק מחברי ביה"ד וחברי הנהלת הקהילה מתנגדים לגיורו משום סיבות שונות: א. משום שנראה להם שהוא אישיות בעיתית ורגישה למדי ולדעתם לא ישתלב חברתית בחיי הקהילה ובתסכולו ובכעסו עלול הוא לפגוע ולגרום נזקים לתדמית הקהילה. ב. נכרי זה הוא בן למשפחה מאד מפורסמת ומקובלת בקהילה הנוצרית ויש חשש שהצטרפותו לקהל ישראל תקומם אותם וזה עלול לגרום להגברת האנטישמיות. ג. כיון שמדובר בקהילה קטנה במדינה מרוחקת קשה יהיה לו למצוא בת זוג, עובדה שגם בה יש חשש ליציבותו הנפשית. ושאל מע"כ האם יש זכות לבי"ד לדחות גר משום סיבות צדדיות שאינן קשורות לעצם הגירות.

2. גמ' יבמות מז:

אמר מר: גר שבא להתגייר, אומרים לו: מה ראית שבאת להתגייר? ומודיעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות. מ"ט? דאי פריש נפרוש, דא"ר חלבו: קשים גרים לישראל כספחת, דכתיב: ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב.

3. שו"ת מנחת אשר

באמת שאלה זו נוגעת בכל גדר הגרות ולמהות תפקיד הבי"ד בקבלת גרים. האם הגר הוא זה שנכנס תחת כנפי השכינה אלא שגזה"כ שהגירות צריכה להיעשות בנוכחות הבי"ד... אך אפשר שבית הדין הם המקבלים את הגר ומגיירים אותו וא"כ אפשר דיש בידם לשקול גם היבטים ושיקולים נוספים...

4. תוספות יבמות קט:

רעה אחר רעה תבא למקבלי גרים - אמר ר"י דהיינו היכא שמשיאין אותן להתגייר או שמקבלין אותן מיד אבל אם הן מתאמצין להתגייר יש לנו לקבלם שהרי מצינו שנענשו אברהם יצחק ויעקב שלא קבלו לתמנע שבאתה להתגייר והלכה והיתה פלגש לאליפז בן עשו ונפק מינה עמלק דצערניהו לישראל כדאמרינן בהגדת חלק (סנהדרין צט:): וגם יהושע קבל רחב הזונה ונעמה ורות המואביה ובריש פרק במה מדליקין (שבת לא). שגייר הלל אותו שאמר גיירני על מנת שתשימני כ"ג ואותו דעל מנת שתלמדני כל התורה כולה ואף על פי שלא היו מתאמצין להתגייר יודע היה הלל בהן שסופם להיות גרים גמורים כמו שעשה לבסוף.

5. שו"ת מנחת אשר

ומ"מ אין לי ראיות ברורות בספק זה. ומכל פשטות לשון הרמב"ם בפ"ג מהלכות איסורי"ב משמע שאין לבי"ד כל שיקול דעת מלבד הבדיקה אם כונת הגר שלימה וכנה, עיין בדבריו. ונראה למעשה דכל שיש חשש שהגר לא יוכל להשתלב בקהילת שומרי המצוות ומתוך תסכול וכעס עלול הוא להתחרט ולא ישמור על חיי תורה ושמירת המצוות יש לדחותו, אך כאשר אין חשש מבוסס הנוגע לשמירת המצוות אלא שאין נראה להם לגיירו מסיבות צדדיות שאינן קשורות למידת דקדוקו במצוות ולעצם יהדותו, אין רשאים לדחותו, ועדיין צ"ע בזה.

שו"ת מנחת אשר – דיני גירות

שליט"א R. Asher Weiss

שו"ת מנחת אשר ח"א, סי' נ"ב

1. שו"ת מנחת אשר א:נב

גר צדק המדקדק בקלה כבחמורה, ולאחר חמש שנים משנתגייר, שאלתו בפיו, בכל תהליך גיורו וגם לאחריו חשב בטעות שהקב"ה בחר לא רק בישראל אלא בכל הדתות ונתן את הנצרות לנוצרים, את האיסלם למוסלמים ולהבדיל אלף הבדלות את תורת משה לבני ישראל, עד שלמד מפי רבו שדעה נפסדת היא זו, ורק בני ישראל הם עם הנבחר להיות בניים למקום והם חלקו ונחלתו לעד. האם יש בכך פגם בגירותו.

2. חזון איש יו"ד, סי' קי"ט

ונראה דענין גירות אינו אלא למאמין ביסודו שמצוה ה' את ישראל חוקים ומשפטים ע"י משה נביאו והבדילם מכל העמים ומסר להם כי יכולים לקבל גרים מכל העמים ע"י מילה וטבילה וקבלה, והנה נכנס בזה לתורת עם הישראלי לכל דורותיו עד העולם, אבל אם אינו מאמין בכל זאת אלא שמקבל עליו להתנהג ע"פ חוקי התורה מפני שהנהגה הזאת מטיבה אותו או מצלת אותו מן ההזק אין זה קבלת גירות.

3. גמ' בכורות ל:

ת"ר: הבא לקבל דברי חבירות חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו, עובד כוכבים שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו, ר' יוסי בר' יהודה אומר: אפי' דקדוק אחד מדברי סופרים...

4. גמ' שבת לא.

תנו רבנן: מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: כמה תורות יש לכם? אמר לו: שתיים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. אמר לו: שבכתב - אני מאמינך, ושבעל פה - איני מאמינך. גיירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב. גער בו והוציאו בנוזיפה. בא לפני הלל - גייריה, יומא קמא אמר ליה: אייב גי"ד, למחר אפיך ליה. אמר ליה: והא אתמול לא אמרת לי הכי? אמר לו: לאו עלי דידי קא סמכת? דעל פה נמי סמוך עלי!

5. תוספות יבמות כד:

לא בימי דוד ולא בימי שלמה - מאיתי הגיתי ובת פרעה דבימי שלמה לא קשה דמידי הוא טעמא אלא משום שולחן מלכים והני לא צריכי אבל קשה דאמרינן בהערל (לקמן דף עט. ושם) גבי מעשה דגבעונים דבימי דוד נתוספו גרים על ישראל ק"ן אלף וי"ל דמעצמן נתגיירו כדאשכחן גבי מרדכי ואסתר ורבים מעמי הארץ מתיהדים ויש ספרים שכתב בהן לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה אלא שנעשו גרים גרורים וההיא דפ"ב דשבת (דף לא.) ההוא דאתא לקמיה דהלל ואמר גיירני ע"מ לעשות כ"ג בטוח היה הלל דסופו לעשות לשם שמים וכן ההיא דהתכלת (מנחות מד.) דאתיא לקמיה דרבי גיירני ע"מ שאנשא לאותו תלמיד.

6. שו"ת מנחת אשר

אין שום פקפוק בגירותו ואף לחומרא אין לחזור ולגיירו כדי שלא להוציא לעז על בניו ובנותיו. דבאמת לא מצינו בשום מקום שצריך ללמוד עם הגר י"ג עיקרים של הרמב"ם ומשבא לחסות תחת כנפי השכינה כבן ישראל וקיבל על עצמו כל מצוות התורה... גר הוא לכל דבר אף אם אינו בקי כלל בעיקרי האמונה לפרטיהן ודקדוקיהן ובהשקפת התורה... ובאמת אף שודאי דעה נפסדת היא, אין בה מגרעת באחד מי"ג עיקרי אמונה (אף שבעקיפין ודאי שהיא נסתרת מיסודות התורה דכיון דתורתנו תורת אמת היא אין נביא רשאי לחדש דבר, והרי הם באו ע"י נביאי השקר שבדו מלבם לעקור עיקרי תורה להוסיף ולגרוע).